



פחד דוד

עלון שבועי בעניי פרשת שבוע



אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 08-8566233
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 663

משכיל לדוד

פרשת בהר - בחוקות

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

מעלת עמל התורה ללא הפסקה

"אם בחזקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם. ונתתי לשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו". (ויקרא כו. ג-ד)

אמרו חז"ל; אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה. עמל התורה כולל לא רק את עצם הלימוד בעמל ויגיעה, אלא הוא כולל גם את הענין של לימוד תורה ללא הפסק כלל. ואף מצינוסימוכין לדבר בדברי חז"ל, עד כמה צריך האדם להזהר בכבוד התורה, וכמה צריך לנצל את הזמן לתורה מבלי לבזבז, אלא להרבות בתורה בכל כוחו.

חז"ל מספרים (עירובין גג:) על רבי יוסי הגלילי שהיה הולך בדרך, ופגש את ברוריא אשת רבי מאיר, ושאל אותה 'באיזו דרך נלך ללוד'. ענתה לו ברוריא; גלילי שוטה וכו', לא כך אמרו חכמים (אבות א, ה) 'ואל תרבה שיחה עם האשה'. היה עליך לשאול בקצרה 'באיזו ללוד'. עד כאן המובא שם בגמרא.

והדברים ממש מפליאים, הרי פה מדובר לא באדם פשוט, אלא ברבי יוסי הגלילי, אחד מגדולי התנאים. וכי יעלה על הדעת ח"ו שרבי יוסי חשב מחשבות רעות. ומה היא השיחה שהרבה עם האשה, הרי רק הוסף שתי מילים בלבד, במקום לומר 'באיזו ללוד', אמר רבי יוסי 'באיזו דרך נלך ללוד', ואף על פי כן הוכיחה אותו ברוריא אשת רבי מאיר. ויש להבין מה היתה כוונתה בתוכחה לרבי יוסי.

ונראה בבאיור הדבר בטוב טעם ודעת. ברוריה כידוע היתהאשה חכמה, כמו שחז"ל מספרים עליה (פסחים סב:), שכאשר לא ידעו בישיבה איזו הלכה, היו הולכים לשאול אותה. אשה זו בתוכחה לרבי יוסי הגלילי כוונתה היתה על שבזבזו זמנו. שהרי נצטוונו לעסוק בתורה אף בשעת הליכה בדרך, כמו שכתוב (דברים ו, ז) 'ודברת בם וגו' ובלכתך בדרך'.

ואם כן, ודאי הוא הדבר שרבי יוסי הגלילי עסק בתורה גם בדרך הליכתו. אבל כאשר הפסיק מלימודו בשביל לשאול 'באיזה דרך נלך ללוד', הרי שביטל מזמנו לתורה, שהיה עליו לקצר ולשאול 'באיזו ללוד', ומיד להמשיך ולעסוק בתורה. ועל דבר זה קראה לו ברוריא גלילי שוטה, שמבזבזו אתה מזמנך, כי עליך להקדישו לתורה בלבד.

ועד היכן מצינו ענין זה של ניצול הזמן ומיצוי כולו לתורה, אצל רבי עקיבא. חז"ל מספרים עליו (כתובות סב: נדרים נ.), שכאשר חזר לאחר י"ב שנים שלא היה בביתו, אלא עסק בתורה יומם ולילה, ובא עם י"ב אלף תלמידים, שמע מאחורי ביתו שאשתו אומרת לזקן אחד; אם בעלי היה שומע בקולי, הוא היה חוזר ליישיבה לי"ב שנים נוספות ללימוד התורה.

ורבי עקיבא, בשומעו זאת, לא נכנס לביתו ואפילו לא לרגע אחד בשביל לומר שלום לאשתו, אלא פנה לאחוריו וחזר מיד ליישיבה. ברגע שנתנה לו הרשות לשוב וללמוד

תורה, לא התעכב אף לא לרגע אחד, ואפילו לא נכנס לביתו לרגע אחד לפגוש את משפחתו לאחר שלא ראה אותם י"ב שנה. זאת משום שהיה חבל לו על אותו רגע שילך לאיבוד ללא צורך.

כאשר מתבוננים אנו בדברים אלו, רואים אנו דברים מבהילים, עד היכן הדברים מגיעים. עד כמה הקפידו הצדיקים על כל רגע ושניה להקדישו לתורה. דיבור של שתי מילים מיותרות, נחשב בעיניהם לביטול תורה. י"ב שנה לא ראה רבי עקיבא את בני ביתו, ולא נכנס לביתו כיון שלא רצה לבזבזו אפילו רגע אחד מזמנו המוקדש ללימוד התורה.

כמו כן מצינו אצל רבי שמעון בר יוחאי ור' אלעזר בנו (שבת לג:), שכאשר יצאו מן המערה שבה התחבאו, ראו אנשים חורשים וזורעים ועובדים לפרנסתם, הסתכלו עליהם בתמיהה רבתי על שמניחין חיי עולם הבא ועוסקים בחיי שעה. כלומר, מבטם של צדיקי עולם בנוגע ללימוד התורה היה שונה. אצלם כל רגע ושניה חשוב היה וניצלו אותו ללימוד התורה.

יסוד זה צריך כל איש ואיש לקחת לעצמו. להשתדל לנצל כל רגע ורגע כל זמן שהוא חי ללימוד התורה, ובפרט בעת לימוד התורה כשעוסק בתורה, שלא יפסיק בדברים בטלים, וק"ו שלא בסיפור לשון הרע.

ובעונותינו הרבים רואים אנו אנשים שמפסיקים באמצע הלימוד ומדברים דברים בטלים ולשון הרע כשהגמרא פתוחה לפניהם, ודבר זה הוא ממש ביזוי כבוד התורה, עד שהגמרא בוכה ומיללת על כבודה. ועל זה אמרו חז"ל (אבות פ"ו משנה ב') "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה".

העמל בתורה זה העיקר, ולכן יש לפשפש שמא אינו מנצל את זמנו דיו ללימוד התורה, ושמא ח"ו מפסיק הוא באמצע לימודו בדברים בטלים ולשון הרע. על כן יראה כל אחד ואחד לקבל על עצמו עול תורה בעמל, וינצל כל רגע ללימוד התורה הקדושה.

אמנם יש אנשים שעושים עצרת התעוררות לציבור כדי לעורר את לבם לתשובה, אבל לאחר זמן קצר נשכחים כל הדברים ודברי ההתעוררות מלב האדם. אבל אין זו הדרך הנכונה. רק ללכת ולשמוע את דברי ההתעוררות שנכנסים כמו חיצים בתוך הגוף.

ואף גם צריך לקיים את דברי חז"ל, ותמיד יש לשים את הדברים כנגד עיניו, ויזכור אותם תמיד, ויקח מוסר לכל החיים. ויקבל על עצמו לכל ימי חייו לנצל כל רגע ללימוד התורה בעמל, ולהתחזק באחדות, בבחינת ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט, יח), ובזכות זה נזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אכ"ר.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

פרשת בהר - בחוקות כ"ד אייר תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
18:45	19:01	19:01	הדלקת נרות
20:00	20:03	20:01	מוצאי שבת
20:38	20:41	20:39	רבינו תם

הילולא דצדיקיא

כז - רבי יצחק אבן דנאן, מו"ס "ליצחק ריח"	כז - רבי אברהם שמואל בכרך, מו"ס שו"ת "חוט השני"
כח - רבי יששכר דב ליפשיץ,	כח - רבי יצחק מקורביל, המס"ק
אדמו"ר מוסטרפאקוב	כט - רבי מאיר מפרמישלאן
כו - רבי משה חיים לוצאטו, הרמח"ל	א - רבי יעקב לומברוזו הראשון

»» ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il

אמרי חכמים



"וצייתני את ברכתי לכם". (ויקרא כה. כא)

מרכז שאיפתו ומשאת נפשו של כל יהודי בעולם, היא לזכות לברכת ה'. הברכה / הריבוי / השפע היורד מן השמים, משמשים הם כ'כלי עבודה' לעם הסגולה המקבלים עליהם את עול מלכותו יתברך.

התורה הקדושה מבטיחה לנו שפע של ברכה והצלחה ללא גבולות אמנם, בבחינת מה שנאמר "והיריקותי לכם ברכה עד בלי די - עד שיבלו שפתותיכם מלומר די", אך עם תנאים מפורשים לקבלת השפע והברכה. תנאים והגבלות אלו מפורשים אף הם בתורה הקדושה: "אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אתם". ובפרשת "והיה אם שמוע" שבקריאת שמע: "לאהבה את ה' א-להיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם". כי אז יתקיים בנו הכתוב "וצייתני את ברכתי".

דרכים רבות יש להבטחת הברכה הזו. כל אחד ואחד מאיתנו, יכול לספר על דרכים מופלאות שבזכותן שולח לו את ברכתו, ברוחניות כמו בגשמיות. כאשר הקב"ה רוצה לתת ליהודי את פרנסתו הוא מזמן לו אותה שלא כדרך הטבע, וגורם לאומות העולם לעשות עבורו כל מה שביכולתם, אפילו במצב שעל פי כל גדרי ההיגיון הם אינם צריכים לעשות זאת.

כזאת סיפר הרב בן ציון מוצפי שליט"א על יהודי כפרי שהתגורר באיראן, זה היה עובד לפרנסתו בשדה. קשה היתה המלאכה, מעלות השחר עד שקיעת החמה הוא נאלץ לחרוש ולזרוע, ולמרות זאת מעולם לא ראה ברכה בעמלו, ורק בקושי רב הצליח להביא טרף לבני ביתו.

מידי יום ביומו היה אותו יהודי נושא את עיניו לשמים ומתחנן: "ריבונו של עולם! אנה ממך, זמן לי את פרנסתי ברוח מתחת ידך הגדולה". ומעולם לא חדל מלקוות לישועת ה'.

ויהי היום, והנה תוך כדי עבודת החרישה המייגעת, הוא מבחין בפרש הרוכב לכיוונו. כשהגיע הרוכב הוא ניגש והודיע לו כי אמו המתגוררת בטהרן, עיר הבירה, נפטרה.

'שבעה' ישב האיש בביתו, משום שהמרחק ממקום מגוריו לטהרן היה גדול, אולם לקראת יום ה'שלושים' התאמן הכפרי לנסוע לבית אמו, והביא עמו פירות מן השדה שלו, על מנת לזכות אנשים בברכות לעילוי נשמתה, כנהוג.

לסעודה שערך הכפרי הגיע גם החכם שהתכבד לשאת דברי תורה, החכם סיפר סיפורים שונים מתובלים במדרשים ואגדות חז"ל.

לאחר שהסתיים האירוע, פנה הכפרי להתארגן ולשוב לביתו.

המולה קידמה את פניו ברחובה של עיר, וכשבירר מה טעמה, נודע לו שהמלך אמור לעבור במקום זה בעוד זמן קצר.

הכפרי, אשר מעודו לא ראה את המלך פנים מול פנים, התרגש ביותר.

במה התעניין נשיא איראן?

ואכן, לא חלף זמן רב וכרכרת המלך פילסה לה דרך בין ההמונים. עמד הכפרי וברך בכוונה רבה: "ברוך...שחלק מכבודו לבשר ודם", והמלך שהבחין בכך, עצר את מרכבתו וסימן לו לגשת אליו.

"מי אתה?" שאל המלך בהתענינות.

"יהודי מכפר פלוני", השיב האיש ביראת כבוד.

"אתה יהודי? שאל המלך. אם כן, אחוד לך חידה, ואם תדע את תשובתה אשלם לך עשרה זהובים".

עשרה זהובים - בלע הכפרי את רוקו בתדהמה. סכום כזה היה מרויח במשך שלושים שנה! הוא כרה את אוזנו, והמלך שאל אותו: "האם יודע אתה כיצד קראו לאימו של אברהם אבינו?"

"אדוני המלך, אמר האיש, מה אקבל אם אומר את שמה של אם-אמו בנוסף לכך?"

"על כל שם - תקבל ממני עשרה זהובים".

"ובכן, לאמו של אברהם אבינו קראו אמתלאי, ולאם אמו קראו כרנוב".

המלך התפעל מתשובת היהודי, ובו במקום העניק לו עשרים זהובים.

אושרו של היהודי הרקיע שחקים, והוא אמר למלך: "אבקש את סליחת המלך מראש, אולם אני מרגיש צורך לשאול גם את המלך חידה כלשהי".

נתן ה' את חינו בעיני המלך והוא הסכים.

נענה היהודי ואמר: "כאן בפרס התגורר לפני שנים רבות רשע מרושע שרצה להרוג את כל העם שלנו, הלוא הוא המן הרשע. האם יודע המלך כיצד קראו לאמו של המן?"

המלך לא ידע להשיב, והבטיח לו עשרה זהובים נוספים לתשובה, והיהודי אשר זה עתה שמע בדרשת החכם בסעודת ה'שלושים' את המידע, אמר מיד: "שמה היה אמתלאי בת עורבת". ובתמורה לכך קיבל מהמלך עוד עשרה זהובים.

כעת היו בידו בן רגע שלושים זהובים - סכום שהיה מספיק לפרנסתו עד תחית המתים...

הכפרי המאושר הודה נרגשות למלך, והמרכבה המשיכה בנסיעתה.

פתאום נזכר היהודי בענין כלשהו והחל לרוץ אחרי המרכבה.

"מה קרה כעת?" עצר המלך את המרכבה.

"אדוני המלך, אנו עומדים ושואלים כאן שאלות מלפני אלפי שנים. אולי נדבר על מה שארע בחודש האחרון בטהרן? אשאל את המלך שאלה, ואם המלך ידע לענות לי - אחזיר לו את כל שלושים זהובים שבידי, ואם לאו - האם יאות המלך להעניק לי שלושים זהובים נוספים?"

"שאל", היתה התשובה. מרגע לרגע גבר חן האיש בעיני המלך.

"אדוני המלך, נענה האיש בענוה, לפני כחודש נפטרה אמי עליה השלום, שהתגוררה בעיר הבירה טהרן, אולי יודע המלך כיצד קראו לה"?

העיסקה יצאה לפועל. המלך שכמובן לא ידע את שם אמו של הכפרי, העניק לו עוד שלושים זהובים, והכפרי חזר לביתו כעשיר מופלג. ברכת ה' שרתה בביתו ומזלו עלה ברצות ה' את דרכיו.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "ה' עזי ומעוזי". (ירמיה טז. יז)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכר ענין הפורענות שיביא הקדוש ברוך הוא על ישראל כשלא יקיימו את המצוות, והוא מענין הפרשה; התוכחה והפורענות שיביא הקדוש ברוך הוא על ישראל חלילה, אם לא יקיימו את המצוות.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

גם לא לקרובי

אסור לספר רכילות בין לאדם עצמו שדיברו עליו או עשו לו רעה, ובין לקרובי של אותו אדם, כיון שאף הם יכעסו מחמת כן על זה שדיבר רע על קרובם.

מפני מה מדקדקים עם חסידיו כחוט השערה!?

על הנטילה ועל הלחם, ואחר כך בירכו ברכת המזון. הנה כל הדברים הללו לא נתאפשרו להם, אלא על ידי אותה פרוטה שנתן העשיר לעני.

וגם להיפך. יש עשיר שנתן אלף זהובים לצדקה, ויש עני שנתן פרוטה אחת, ונתניתו של עני חשובה לפני הקב"ה, יותר מנתניתו של העשיר. וכל כך למה? מפני שהעני נתן במסירות נפש, והעשיר לא נתן במסירות נפש, ואמרו (אבות ה, כג) "לפום צערא אגרא".

לכן הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה (יבמות קכא:), ואילו לרשעים הוא מאריך אפו, ואף על פי שהם מכעיסים אותו הרבה הוא מעלים עין ממעשיהם, כי הצדיקים עושים על ידי מעשיהם הטובים קורת רוח לפני הקב"ה כל רגע ורגע, וכיון שנכשל בדבר קטן, מיד מרגיש הקב"ה באור שנתמעט, והוא מעניש אותו. לעומת זאת הרשע, הרי הוא מרשיע הרבה, לכן אינו מדקדק עמו על הדברים הקטנים, אבל עתיד הוא להיפרע ממנו על כל דבר ודבר אם לא ישוב, והכל יבא החשבון.

וגם דבר זה הוא לפי המשקל, שהרי לפי מדריגת הצדיק אותו עון שנכשל בו הקב"ה מדקדק בו, ואינו מדקדק עם הרשע שעשה אותו מעשה, לפי שכל ימיו בעבירה, ועתיד הקב"ה להיפרע ממנו על הכל ביחד.

בדרכי אבות

פנינים ורעיונות לפרקי אבות מאת שרשי של רבי דוד חגיית פנינו שליט"א



"בעשרה מאמרות נברא העולם"

אפשר לפרש הטעם שנברא העולם בעשרה מאמרות, מה שהיה יכול להיות במאמר אחד, כדי להודיע לבאי עולם, שעתיד הקב"ה ליתן שכר גדול לצדיקים המקיימים את העולם, שאי אפשר לבני אדם לדעת את זה מראש, וכמו שאמר הנביא (ישעיה סד, ג) "עין לא ראתה אלקים זולתך".

וכשם שאמר הקב"ה כשברא את העולם בהרבה מאמרות, שהיה יכול לכולל במאמר אחד, כך שכרם של צדיקים, יש מצוה אחת שמקבלים עליה שכר הרבה, לפי שפעמים היא כוללת הרבה דברים, ודבר זה אינו ידוע רק להקב"ה, והכל תלוי בצער ובמסירות נפש של המקיים אותה, ולפי התוצאות שיצאו ממנה.

ואתן דוגמא לכך. עשיר אחד נתן לעני פרוטה לצדקה, הלך העני וקנה לחם. כשהגיע לביתו, נטל ידיו לסעודה, ונטלו בני ביתו ידיהם עמו, בירכו

מן המעין



עמי, דהיינו עשיית המצוה, מכל מקום הוא בדרך מקרה וארעי.

נראה לי, שבכלל איסור זה יש גם כן שלא יעסוק בתורה באותה שעה, כי זה גורם גם כן על ברכת המזון שהיא על צד המקרה והזדמן.

ואפילו עוסק במצוה זו ועוסק במצוה אחרת עמה אינו נכון, כי אחד מבטל חברו.

"ואבדתם בגוילים". (כו. לח)

עם ישראל בהיותו בגלות נמשל ל"אבידה".

אכן, דין הוא באבידה שכל זמן שיש בה סימן, יש בה דין השבה.

ומכאן דורש בעל "מקדש מרדכי", עלינו לשמור מכל משמר על אותם סימנים שמייחדים אותנו ל"בעלים", ועל ידי זה נזכה במהרה ל"השבת אבידה".

חיים בפרשה

מומשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א"

"זאיש כי לא יהיה לו גאל". (כה. כו)

יתבאר על דרך אומרים ז"ל (תנחומא מצורע ד) אין איש אלא הקדוש ברוך הוא דכתיב (שמות טו. ג) "ה' איש מלחמה".

כשלא יהיה לו גואל, כי אין איש שם על לב, אין מנהל, ואין מחזיק, ביד אומה ישראלית להשיבה אל אביה. אל תאמר כי ח"ו אבדה תקוה, אלא "והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו". אמרו ז"ל (דב"ר ב כג) כי היסורין והגלות הם תקון האומה להכשירה.

והוא מה שרמזו "והשיגה ידו", על דרך אומרו (דברים ב. טו) "יד ה' היתה בם", שהיא מדת הגבורה, החובטת באומה בגלות המר, ובאמצעות זה ישיג למצוא כדי גאולת הבית.

"ולא תונו איש את עמיתו". (כה. יז)

כבר שנינו בגמרא (ב"מ נט.), כי כל השערים ננעלו חוץ משערי אונאה. וכל כך למה? יסוד חשוב מלמדנו להועיל רבינו בחיי; לפי שהמתאנה מצטער ביותר ומחליש דעתו ולבו נכנע על צרתו ומתפלל מתוך דאגת לבו בכוונה, ונשמע.

"וכי תאמרו מה זאכל בשנה השביעית". (כה. כ)

ולכאורה, איך נותן הכתוב יד לפושעים, והלא כך שנינו: כי מי שיש לו פת בסלו ודואג "מה אוכל למחר" הרי זה מקטני אמונה (סוטה מח:).

ברם, מציין מרן הבית יוסף, בדרשות מהריק"א; במקום שהחזיק מצוי הוא - שאני. וכמו שמצינו בשמואל שאמר (שמו"א טז. ב) "איך אלך ושמע שאול והרגני".

"כי גרים ותושבים אתם עמדי". (כה. כג)

אם גרים" הם אזי אינם "תושבים", ואם "תושבים" אזי הם אינם "גרים". כך מובא בתורת כהנים: אם "גרים" אתם עמדי בעולם הזה, תהיו "תושבים" עמדי לעולם הבא. אך אם תהיו "תושבים" בעולם הזה, תהיו "גרים" לעולם הבא.

"ותתתי גשמיכם בעתם". (כו. ד)

הגשמים - של שמים הם, ומהו "גשמיכם".

אלא מבאר רבי משה פיינשטיין באה התורה ללמדנו, כי כל הבריאה נועדה בשביל האדם השלם.

לפיכך, "אם בחוקותי תלכו", אזי הגשמים הם של האדם, "גשמיכם" - כי לשם כך הם נבראו.

"ואם תלכו עמי בקרי". (כו. כא)

רבינו דוד בעל הטורי זהב מעיר על דברי השו"ע: אסור לעשות מלאכה בעודו מברך ברכת המזון; שלא תטעה לומר דוקא בשעת ברכת המזון אסרו בעשיית מלאכה ולא בשאר ברכות או תפילה, אלא דודאי בכל מיילי דמצוה לא יעסוק בשיחה אחרת. כי זה הוא מורה על עשיית המצוה בלי כוונה אלא דרך ארעי ומקרה.

וזה נכלל במאמר תורתנו "ואם תלכו עמי בקרי", שפירושו אף שתלכו

מסילות לערכים ולמידות טובות

מסילות ישרים



אצל אברהם
אבינו ע"ה
מצינו, שהקב"ה
מצא לנכון
לשנות בדיבורו
ולומר לו: "למה
זה צחקה שרה
לאמר האף אמנם
אלד ואני זקנתי".
למרות ששרה
עצמה אמרה: "ואדני
זקן", ותלתה את הסיבה לאי
היכולת להוליד, בבעלה אברהם.

וביאר המפרשים, מכאן אפשר ללמוד עד כמה צריך להזהר שלא להעליב אשה בפני בעלה, ולא לומר לו דברים שאמרה עליו.

והנה אם נתבונן בדבר, הרי אברהם אבינו, אבי אבות האומה, היה כבר בגיל כזה שנדמה שאף אחד מאתנו, אם יזכה להגיע לגיל כה מבוגר ויחיה חיים טובים ומאושרים עם רעייתו כפי שאברהם חי עם שרה, לא ייפגע אם אשתו תגיד עליו שהוא זקן. וכי מה פסול יש בכך? הרי באמת אני זקן!

התורה הקדושה מלמדת אותנו שאין הדברים כך. הקב"ה בעצמו ובכבודו, שהוא אמת וחוטמו אמת, ושינאתו לדוברי שקר היא מן המפורסמות ביותר - דווקא כאן מצא הקב"ה לנכון לשנות מן האמת ולומר לאברהם ששרה אמרה "ואני זקנתי".

יש לפעמים - אומר הגר"י זילברשטיין שליט"א - שבמשפחה נותנים 'עצות', ומסיתים את אחד מבני הזוג מול רעהו, כמו אמא האומרת לבתה שבעלה אינו מוצא חן בעיניה. וצריך לדעת שלפי דין תורה אסור להאזין לה, שהרי נאמר - "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", ואסור לשמוע מאף אחד, יהיה מי שיהיה, דיבורים רעים על בן הזוג. וגם אותה אמא האומרת כך לבתה, עושה חטא גדול, וכאשר הבת שומעת לה, מקבל החטא משמעות חמורה יותר.

הזדמן לי לשמוע - מספר הגר"י זילברשטיין - אמא אחת שהסיתה בדבריה את בתה נגד בעלה. ניגשתי לבת ואמרתי לה, שאם היא רוצה לקיים מצוות עשה, אזי כשאמא תבוא שוב לשוחח איתה בדברים אלה, תסגור את הדלת בפניה. אמא שלך דומה לקורח ועדתו.

בספר "חוקי הנשים" מספר רבינו יוסף חיים מבבל זיע"א:

מעשה שהיה באשה אחת ענוה ושפלת רוח, שהתנפלה עליה חמותה במלים קשות, וגם ירקה בפניה וסטרה על לחיה, תלשה שערותיה, וגם נטלה סנדלה וחבטה בו על ראשה, ולא עוד אלא שקרעה את בגדיה.

מה עשתה אותה כלה? - מיהרה ורחצה את פניה ועיניה, חבשה את ראשה והחליפה בגדיה, ובאה לפני חמותה, נפלה על ידיה ונשקתם, ובכתה לפניה וגם ביקשה ממנה סליחה.

אמרה לה חברתה ידידתה וידידת חמותה: הפלא ופלא - על זו התלאה! במקום שתביאי "מוט המכתשת" ותחבטי בה. לקחת את ידה ונשקת אותה? הא כיצד?

אמרה לה הכלה: נשקתי יד חמותי - והרווחתי מנוחתי, וכן עשיתי זאת למען עטרת ראשי ואדוני.

מה יצא לי מזה?

ומעשה שהיה ברבנית נכבדת בעלת דעה והשכל אשר נתאלמנה מבעלה, הגאון והצדיק איש ירושלים, ויבואו כל בניה וכלותיה לשדלה ולחלות פניה שתבוא לשכון בביתם, וכל אחד ואחד מהם "נלחם" בטענות כדי שתבוא אליו, ורצונם וחשקם גדול ונאמן.

ומדוע זכתה ליחס זה?

עמד בנה שהינו גדול דעה וגילה את סוד הדבר:

אמי שתחיה - שח הבן - מעולם לא באה לבקר בבית הבן או הבת, מבלי שהיו ידיה מלאות שי ודורון, לכל אחד ואחד מבני המשפחה.

גם פקחה האמא את עיניה ושמה לבה, מה כל אחד ואחד מבני הבית מחבב. או איזה דבר דרוש לפלוני ולאלמוני. וכן היה דרכה בקודש לדאוג מרחוק על צרכי בניה ובנותיה, כלותיה וחתניה, אם לחיזוק הבריאות, אם לעזרה, אם במאכל או במזון.

כללו של דבר: לעולם נתנה ונתנה, ולא חשבה: מה יתנו לי? - כדרך בני אדם קטני הדעת המהרהרים על "מה יצא לי מזה?" אלא כל כולה היה נתון כיצד להיטיב ולשמח לבב בנה וכלתה, בתה וחתנה.

כך היה בנה - הגדול בתורה - עומד ומגלה, מהנהגות אמו הרבנית. והנה עודנו עומד ומדבר עמו, שב וחזר וגילה עוד פרטים מהנהגות אמו הדגולה.

דוגמה לדבר: כל מי שהיה בא לבקר בביתה, לא היה יוצא בידים ריקות, זה במאכל טעים וזה בפרי טעים, ויש שקיבל הבן או הנכד גם מעות בעל כרחו כמענק. כך שביקור אצל האמא - הסבתא - היה לחויה נעימה לכל בני המשפחה, ולמאורע המעורר קירבה, אהבה וריעות, ואפילו גם רצון לחזור שנית ולבקר.

כללו של דבר - סיכם הבן את שיחתו - לעולם השפיעו הורי על בניהם - כלותיהם - טוב וחסד, מבלי שום מחשבה של "מה יהא שכרנו?" ועל כן זכתה "החמה הגדולה" לקצור את "פרי עמלה", בראותה עד כמה גדלה חיבתם אליה ("אלופינו מסובלים" ח"ב).

מגיד השיעור הרב זלושינסקי יעקב



בית הכנסת ביהמ"ד 7 בעכונים
מחנה צבאי צומת אסף הירופא - צריפין
שעה: 12:30

